

Feladatlap

(MEGJEGYZÉSEK: A dolgozat elkészítéséhez semmilyen **segédeszköz nem használható** (jegyzetanyag sem). Piszkozat, fogalmazvány készítését (az idő rövideje miatt) nem ajánljuk. Törekedjen a tömörségre, az áttekinthetőségre! Csak **esztétikus, rendezett írásképű, megfelelő helyesírású** dolgozat küldhető tovább – **három durva hiba, 30 hibapont vagy olvashatatlan írás kizáró ok.**

Javasoljuk, hogy az első 120 percben válaszoljon a hét kérdéscsoportra, a teszt jellegű kérdésekre. Az utolsó 60 percet fordítsa a kiválasztott összehasonlító fogalmazás elkészítésére. A feladatlap 2 oldalas!)

Jó munkát, sok örömet és sikert kívánunk!

I. Arany János: Önéletrajzi levél Gyulai Pálhoz

1. Mi történt Arany János életében az alábbi időpontokban?

- 1836. február	1 pont
- 1840. november	1 pont
- 1847. június	1 pont
- 1849 tavasza	1 pont
- 1851 ősze	1 pont
2. Mivel tűnt ki a gyermek Arany tanulótársai közül, amikor iskolába került? 2 pont
3. Mit jelentett Arany János számára, hogy diákságát megszakítva Kisújszállásra ment? 3 pont
4. Sorolja fel azokat az okokat, amelyek miatt Arany otthagyta a színészetet! 3 pont
5. Ki volt Szilágyi István, és mit jelentett Arany számára a barátsága? 4 pont
6. Nevezze meg, mely helységeken tanított Arany János nyilvános iskolában! 3 pont

II. Jane Austin: Büszkeség és balítélet

1. Melyek azok a tulajdonságok, amelyek Lizzyt testvérei fölé emelik? 5 pont
2. Soroljon fel 5 olyan motívumot a regényből, amelyek azt mutatják, hogy Mr. Darcy a mű cselekményének meghatározó alakja! 5 pont
3. Nevezzen meg 5 olyan részt a regényből, amelyből arra lehet következtetni, hogy a rang és a méltóság, továbbá a vagyon fontos szerepet játszik az emberek ítéletében! 5 pont
4. Melyek azok a tényezők, tulajdonságok, amelyek csökkentik szemünkben Mrs. Bennet értékét? 5 pont

III. Jókai Mór: Szegény gazdagok

1. Rajzolja le a Lapussa család családfáját! 6 pont
2. Mit jelentenek a következő szavak?

a) dinasztia	
b) penzum	
c) szenzál	
d) szófa	
3. Mit jelent a cím --Szegény gazdagok-- Lapussa Demeter, János, Henriette és Kálmán sorsában, esetében? 8 pont
4. Melyik két virág kapcsolja össze örökké Henriette és Szilárd sorsát? 2 pont

IV. Krúdy Gyula: Boldogult úrfikoromban

1. Mi jellemző a regény szerkezetére? 4 pont
2. Márai Sándor írta a regényről: „Nem ismerek író, aki olyan csálhatatlan biztossággal érzékelt volna a valóságot, mint ő, s ugyanakkor olyan öntudatosan megtagadta volna a valóság törvényeinek érvényét az élet mélyebb térfogata, az emlék, a vágy és a képzelet birodalma fölött.”
 - a.) Soroljon fel a regényből olyan részeket, amelyek a korabeli valóságot mutatják be a legnagyobb hitelességgel! 3 pont
 - b.) Nevezzen meg olyan elemeket a regényből, amelyek a képzelet, a romantikus elvágódás világát jelentik! 3 pont
3. Nevezzen meg kettőt a „Bécs városa” vendégei közül, és jellemezze őket röviden! 6 pont
4. Milyen szerepet kapnak az ételek és italok a műben? 4 pont

V. Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem

1. Pótolja a hiányzó fejezetcímeket! 5 pont
Bevezetés, Reggel 7-kor,(1), Eladom a könyvem,(2), A rossz tanuló felel, A bukott férfi,(3), Röhög az egész osztály, Kísérletezem, Magyarázom a bizonyítványom,(4), Naplóm, Lógok a szeren, A vésztanács,(5)
2. Milyen tantárgyat tanítanak a következő tanárok? 5 pont
 - a) Fröhlich
 - b) Mákossy
 - c) Schwicker
 - d) Müller
 - e) Jákó
3. Sorolja fel legalább öt osztálytárs nevét! 5 pont
4. Melyik két focicsapatot emlegeti az író a Lógok a szeren című fejezetben? 2 pont
5. Melyik óra / tantárgy jut eszébe ezekről?
Heron-labda, Leclanché- elem, Torricelli-féle úr? 1 pont
6. Milyen könyveket ad el Bauer az antikváriumban? 2 pont

VI. Szabó Magda: Az ajtó

1. Milyen esemény kapcsán kerül Emerenc rendszeres kapcsolatba a rendőrséggel, s személyesen kivel? 3 pont
2. Kinek milyen örökséget, illetve feladatot szán Emerenc a végrendeletében? 4 pont
3. Sorolja fel, kiket bújtatott Emerenc, s mi történt velük! 5 pont
4. Mi az oka annak, hogy Emerenc, aki semmitől nem fél, retteg a vihartól? 3 pont
5. Értelmezze a címadást! Mi mindent jelent a műben az "ajtó" szó? 5 pont
(Legalább ötféle magyarázatot várunk.)

VII. Sütő András: Kalandozások Ihajcsuhajdiában

1. Ki és hogyan szegi meg először Isten rendeletét, mi a büntetése? 4 pont
2. Miért és mit kap Csillagvitéz Istentől? Hány alkalommal, miért használja? 5 pont
3. Hány alakban jelenik meg Kancsócska Csillagvitéz előtt? Miről ismeri fel őt? 6 pont
4. Mi a Pokol új neve? Miért? 2 pont
5. Soroljon fel legalább 3 eszközt, amellyel a szerző humoros hatást ér el! 3 pont

VIII. Összehasonlító fogalmazás

Válasszon ki két tetszés szerinti művet az olvasmányok közül, és hasonlítsa össze őket a tanult szempontok alapján!
Mit ábrázolnak a múltból, és hogyan teszik ezt? Fogalmazza meg, mit ismert meg az alkotásokból, és hogy mi jellemző az írók ábrázolásmódjára! (Pontlevonás jár a nyelvhelyességi és a helyesírási hibákért!)

40 pont

Köszönjük a munkáját! Gratulálunk a megoldásokhoz!

Megoldókulcs

Megjegyzések

Az alábbiakban csak a megoldások leglényegesebb elemeit adjuk meg. Az elbírálás alapszempontjai: a mű részletes ismeretének bizonyítása, a feladathoz való rugalmas alkalmazkodás, szabatos és árnyalt fogalmazás (vagy választás a feladat jellegétől függően).

A bíráló szaktanár csak az elvárhatóan teljes értékű válaszra adja a maximális pontszámot; a hiányos, pontatlan megoldást a saját belátása szerint mérlegelve – köztes egész pontszámmal – értékeli. Fél pont nem adható!

Nem küldhető tovább az a (tartalmában bármennyire értékes) dolgozat, amelyben a durva helyesírási hibák száma háromnál nagyobb, vagy a helyesírási hibák száma 30-nál több. Rendezetlen külalak, csúnya javítgatás, olvashatatlan írás ugyancsak kizáró ok.

A megoldások alapelemei (Általában egy elem egy pont)

I. Arany János: Önéletrajzi levél Gyulai Pálhoz

1. Mi történt Arany János életében az alábbi időpontokban?
- 1836. február – végleg otthagyja a debreceni kollégiumot
- 1840. november - megházasodik
- 1847. június – Petőfi meglátogatja Nagyszalontán
- 1849 tavasza – hivatalba lép Belügyminisztériumban
- 1851 ősze – Nagykőrösre költözik
5 pont
2. Mivel tűnt ki a gyermek Arany tanulóévtársai közül, amikor iskolába került?
- Már folyamatosan olvasott.
- El tudta mondani könyv nélkül latinul a Pater nostert és a Credot.
2 pont
3. Mit jelentett Arany János számára, hogy diákságát megszakítva Kisújszállásra ment?
- Némely anyagiakra tett szert.
- Rengeteget olvasott.
- Németül és franciául tanult
3 pont
4. Sorolja fel azokat az okokat, amelyek miatt Arany otthagyta a színészetet!
- Sokat nyomorgott.
- Nem tetszett neki a társulat tagjainak züllött élete.
- Álmában halva látta édesanyját.
3 pont
5. Ki volt Szilágyi István, és mit jelentett Arany számára a barátsága?
- Diáktársa volt a debreceni kollégiumban.
- Nagyszalontán az iskola rektora lett.
- Sok könyvet adott Aranyak olvasásra.
- Az angol nyelv tanulására buzdította.
4 pont
6. Nevezze meg, mely helységeken tanított Arany János nyilvános iskolában!
- Kisújszállás
- Nagyszalonta
- Nagykőrös
3 pont

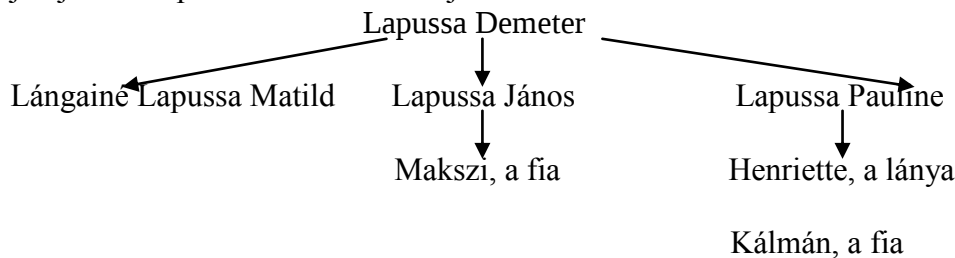
II. Jane Austin: Büszkeség és balítélet

1. Melyek azok a tulajdonságok, amelyek Lizzyt testvérei fölé emelik? 5 pont
 - derűje
 - kiegyensúlyozottsága
 - józan gondolkodása
 - hogy képes helyesen megítélni az élethelyzeteket
 - hogy megértő másokkal szemben
2. Soroljon fel 5 olyan motívumot a regényből, amelyek azt mutatják, hogy Mr. Darcy a mű cselekményének meghatározó alakja! 5 pont
 - bárhol megjelenik, az érdeklődés középpontjába kerül
 - tekintélye van bármilyen társadalmi helyzetű ember előtt
 - befolyásolja barátja, Bingley véleményét
 - az ő segítségével oldódik meg Wickham és Lydia sorsa
 - a regény valamennyi szereplőjével valamilyen kapcsolatban van
 - viszonya Elizabeth-tel, a regény női főszereplőjével a mű középpontjában áll
3. Nevezzen meg 5 olyan részt a regényből, amelyből arra lehet következtetni, hogy a rang és a méltóság, továbbá a vagyon fontos szerepet játszik az emberek ítéletében! 5 pont
 - tekintélyt jelent, hogy Sir William Lucas lovagi rangra emelkedett
 - Mr. Darcy családtagjai lenézik Benneteket
 - Lady Catherine mindenki számára nagyra becsült hölgy
 - a felsőbb rétegek tagjai legtöbb esetben feltételnek tekintik a házasságban, hogy a leendő feleség azonos társadalmi rangú legyen
 - Mrs. Bennet el van ragadtatva a magasabb származású férjjelöltektől
4. Melyek azok a tényezők, tulajdonságok, amelyek csökkentik szemünkben Mrs. Bennet értékét? 5 pont
 - alacsony műveltséggel rendelkezik
 - nagyon ingadozó a véleménye
 - örömet leli a pletykákban
 - beszéde legtöbbször üres fecsegés
 - családtagjai sem értékelik sokra
 - bárhol feltűnik egy fiatalember, azonnal valamelyik lánya leendő házasságára gondol

III. Jókai Mór: Szegény gazdagok

1. Rajzolja le a Lapussa család családfáját!

6 pont

2. Mit jelentenek a következő szavak?

4 pont

- a) dinasztia – uralkodó család
- b) penzum – írásbeli feladat
- c) szenzál - ügynök
- d) szófa - heverő

3. Mit jelent a cím --Szegény gazdagok-- Lapussa Demeter, János, Henriette és Kálmán sorsában, esetében?

8 pont

- Lapussa Demeter: Tíz évvel a halála után a Lángainé által indított perben a bírák megállapították, hogy elmeháborodott volt, érvénytelenítették a végrendeletet. Életében senki nem szerette, mert félték tőle, halottan a törvény elé állították, és ítéletet mondtak felette.
- Lapussa János: A per elvesztése után ki kellett adnia testvérének az örökségi részt. Ebbe szinte belepusztult: elkezdett sorvadni, fia nyomorék lett, de nem a betegségről beszélt hanem arról, haldoklik a gondolattól, hogy már csak feleannyira gazdag, mint azelőtt volt.
- Henriette: 26 évesen maradt özvegyen, egy boldogtalan idegbeteg, reszketős, szinte fehér hajú öregasszony lett belőle. Milliók birtokosa.
- Kálmán: Rokonai úgy tudták, meghalt. Pedig a halála is csak komédia volt. Járt az országot ilyen-olyan álnév alatt, kereste a nyomort, és kinevette azokat, akik valamire azt mondták: ez az enyém. A gazdag ember fiából a szegénység ideálja lett.

4. Melyik két virág kapcsolja össze örökké Henriette és Szilárd sorsát?

2 pont

- a viaszvirág és a nefelejcs

IV. Krúdy Gyula: Boldogult úrfikoromban

1. Mi jellemző a regény szerkezetére? 4 pont
 - a szerző keretes megoldást használ
 - a keret szereplői azonban résztvevői a fő történetnek
 - a kereten belül egymás után jelennek meg a szereplők
 - a figurák csak nagyon lazán vagy egyáltalán nem kapcsolódnak egymáshoz
2. Márai Sándor írta a regényről: „Nem ismerek író, aki olyan csálhatatlan biztonsággal érzékelt volna a valóságot, mint ő, s ugyanakkor olyan öntudatosan megtagadta volna a valóság törvényeinek érvényét az élet mélyebb térfogata, az emlék, a vágy és a képzelet birodalma fölött.”
 - a.) Soroljon fel a regényből olyan részeket, amelyek a korabeli valóságot mutatják be a legnagyobb hitelességgel! 3 pont
 - a korabeli vendéglők világa
 - a podolini valóság
 - a pesti élet tipikus alapjai
 - a korabeli Pest közlekedése
 - b.) Nevezzen meg olyan elemeket a regényből, amelyek a képzelet, a romantikus elvagyódás világát jelentik! 3 pont
 - a regény különc figurái
 - - átkelés a jeges Dunán
 - elvagyódás a podolini világba
 - a vendéglői emlékek felidézése
 - a kakas megbűvölése
3. Nevezzen meg kettőt a „Bécs városa” vendégei közül, és jellemezze őket röviden! 6 pont
 - Pista úr:
adóbiztos, termetes ember, Shakespeare Falstaffjához hasonló, a társaság középpontja, dörgő hangja van
 - a borbély
nem tagja az úri társaságnak, de szemtelenül beleszól mindenbe, nem hagyja magát leinteni, eltűri az őt ért sértéseket
4. Milyen szerepet kapnak az ételek és italok a műben? 4 pont
 - mintha csak azért kerültek volna szóba, hogy az író beszéljen róluk
 - Krúdy nagy élvezettel mutatja be őket
 - látszik, hogy a szerző kedveli a finom ételeket és italokat
 - a reggeli rendelés például kész ételbemutató
 - Kacskovics ételrecept-gyűjteménye jól mutatja az író érdeklődését

V. Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem

1. Pótolja a hiányzó fejezetcímeket! 5 pont
 1. Elkéstem, 2. A jó tanuló felel, 3. Magyar dolgozat, 4. A lányok, 5. Hazudok
2. Milyen tantárgyat tanítanak a következő tanárok? 5 pont
 - a) Fröhlich – mennyiségtan
 - b) Mákossy – földrajz
 - c) Schwicker – történelem
 - d) Müller – fizika
 - e) Jákó - természetrajz
3. Soroljon fel legalább öt osztálytárs nevét! 5 pont
 - Pl. Auer, Büchner, Bauer, Steinmann, Guttmann, Eglmayer, Löbl, Deckmann, Altmann (Katona), Polgár Ernő, Neugebauer, Skurek Ferenc, Wlach, Zajcsek, Goldfinger Rezső, Deckner, Kelemen, Roboz, Rogyák, Zsemlye Tivadar, Singer, Pollákovics, Benkő, Gárdos, Bányai Miklós
4. Melyik két focicsapatot emlegeti az író a Lógok a szeren című fejezetben? 2 pont
 - FTC, MAC
5. Melyik óra / tantárgy jut eszébe ezekről? 1 pont
 - Heron-labda, Leclanché- elem, Torricelli-féle ürről
 - fizika
6. Milyen könyveket ad el Bauer az antikváriumban? 2 pont
 - a tavalyi természetrajzot és a vadonutój stilsztikát

VI. Szabó Magda: Az ajtó

1. Milyen esemény kapcsán kerül Emerenc rendszeres kapcsolatba a rendőrséggel, s személyesen kivel? 3 pont
 - A galambász jelenti előbb a macskáit, majd a galambok miatt.
 - Az alezredessel kerül kapcsolatba (aki akkor még csak alhadnagy).
2. Kinek milyen örökséget, illetve feladatot szán Emerenc a végrendeletében? 4 pont
 - "Józsi öcsém fia" kap minden pénzt (1pont), cserébe kriptát kell készíttetnie, s oda kell vitetnie Emerenc családtagjait (apját, anyját és az ikreket) (1 pont); az elbeszélő örökölné a lakáson belüli dolgokat (1 pont), cserébe az állatorvossal meg kellene öletnie a kilenc macskát Emerenc halála után (1 pont).
3. Sorolja fel, kiket bújtatott Emerenc, s mi történt velük! 5 pont
 - Grossmannékat és Évikét, a német és az orosz katonát, Brodarics urat Rákosi elöl, majd az ávóst, aki összeesett a kertjében, az ügyvéd fiát (szerelmét) többször is (az 5 pont legalább 5 személy említése esetén adható).
4. Mi az oka annak, hogy Emerenc, aki semmitől nem fél, retteg a vihartól? 3 pont
 - Gyermekkorában elszökött otthonról, magával vitte az ikertestvéreit (a "szökéket"), közben kitört a vihar (1 pont), s míg ő vízért ment a csordakúthoz, a villám agyoncsapta a kicsiket (1 pont). Anyja emiatt lett öngyilkos: beleugrott a kútba (1 pont).
5. Értelmezze a címadást! Mi mindent jelent a műben az "ajtó" szó? 5 pont
 - Visszatérő álm; Emerenc bezárkózása, majd "ajtónyitása"; az ajtó erőszakos kinyitása; az elbeszélő lelkiismeret-furdalása; a regény megszületésének oka, stb.

VII. Sütő András: Kalandozások Ihajcsuhajdiában

1. Ki és hogyan szegi meg először Isten rendeletét, mi a büntetése? 4 pont
 - Kancsócska (1 pont), mert siratja Csillagvitét, akit katonának visznek (1 pont). A Halál először magához, majd maga mellé veszi (1 pont): nem hal meg, de nem térhet vissza szerelméhez (1 pont).
2. Miért és mit kap Csillagvitéz Istentől? Hány alkalommal, miért használja? 5 pont
 - Isten koldus alakjában jelenik meg, Csillagvitéz inni ad neki, s nekiadja utolsó krajcárjait (1 pont). Cserébe varázstarisznyát kap (1 pont), mely megmenti a bikától (1 pont), az ördögfiaktól (1 pont) és a csendőröktől (1 pont).
3. Hány alakban jelenik meg Kancsócska Csillagvitéz előtt? Miről ismeri fel őt? 6 pont
 - Bagoly (1 pont), Öregasszony (1 pont), Ördöglány (1 pont)
 - Majorannaillat (1 pont), gyöngyszemmé váló könny (1 pont), hangja (1 pont)
4. Mi a Pokol új neve? Miért? 2 pont
 - Ihajcsuhajdia (1 pont), mert a Halál javaslatára Isten megszüntette a sírást, s az emberek azóta tartják magukat ahhoz, hogy öröm és boldogság az Úrhoz megtérni (1 pont).
5. Soroljon fel legalább 3 eszközt, amellyel a szerző humoros hatást ér el! 3 pont
 - szójátékok, a szentek "szentségtörő" beszéde, az emberekhez hasonló viselkedésük, hibáik, káromkodások, emberi módra viselkedő állatszereplők, stb. (3 pont legalább 3 példa esetén adható)

VIII. Összehasonlító fogalmazás

Válasszon ki két tetszés szerinti művet az olvasmányok közül, és hasonlítsa össze őket a tanult szempontok alapján! Mit ábrázolnak a múltból, és hogyan teszik ezt? Fogalmazza meg, mit ismert meg az alkotásokból, és hogy mi jellemző az írók ábrázolásmódjára! (pontlevonás jár a nyelvhelyességi és a helyesírási hibákért)

40 pont

Értékelési szempontok:

- Hogyan tudja a tanuló megfogalmazni az adott mű lényegét?
- Mit emel ki a témák megformálásából?
- Mennyire képes összehasonlítani az adott alkotásokat?
- Milyen a dolgozatának felépítése?
- Milyen a stílusa?